ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

STRATEGIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS THAT AFFECTS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

กัญญณัช เพชรรัตน์[1]*, พระครูวินัยธรวุฒิชัย ชยวุฑฺโฒ[2], สันติ อุนจะนำ[3]
Kanyanat Petcharat[1]*, Phrakhruvinaithorn Wutthichai Chayawuddho[2], Santi Aunjanam[3]

[1,2,3]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
[1,2,3]Master of education program in educational administration, Graduate School
Mahamakut Buddhist University

Corresponding author's e-mail: bowwysb@gmail.com[1], wattchai.pet@mbu.th[2], Santi2509aun@gmail.com[3]

Received: May 25, 2024 Revised: June 28, 2024 Accepted: July 5, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 4) ศึกษาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,720 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน โดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ และสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในทิศทางบวก มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r=.905) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำ

เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าด้านการควบคุมกลยุทธ์ (X_5) ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_3) และด้านการประเมินผลกลยุทธ์ (X_6) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the strategic leadership of educational institution administrators; 2) study school effectiveness; 3) study the relationship between strategic leadership of school administrators that affects school effectiveness, and4) study the predictors used to predict the relationship between strategic leadership and school administrators that affected the effectiveness of the school. The population used in the research was 2,720 teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office, academic year 2023, a sample size of 338 people, using Crazy and Morgan's sample comparison table. The research instrument was a questionnaire. Statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation Pearson's Correlation Coefficient, multiple regression analysis and stepwise multiple regression statistics. The results of the research found that 1) the strategic leadership level of administrators of educational institutions under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office overall was at the highest level. 2) School effectiveness level overall was at a high level. 3) The relationship between strategic leadership and school administrators affected school effectiveness in a positive direction. There was a high correlation (r =.905) with statistical significance at the .001 level. 4) Predictive variables used to predict the strategic leadership of school administrators and school effectiveness. Using stepwise multiple regression analysis, it found that strategic control (X_5), strategic direction setting (X_2), organizational culture creation (X_3), and strategy evaluation (X_6) could be jointly predicted. School Effectiveness (Y).

Keywords: strategic leadership; school administrators; school effectiveness

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

หากจะกล่าวถึงสังคมของการศึกษา บุคคลที่สามารถทำให้การศึกษามีการพัฒนาไปได้นั้น ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญในด้านการบริหารองค์กรให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หน่วยงานนั้นจะประสบความสำเร็จได้ต้องเริ่มจากการพัฒนาผู้นำให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นเสาหลักของหน่วยงานการศึกษา และผู้ใต้บังคับบัญชา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ,

2562)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนและองค์กรการศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและการเป็นผู้นำแก่นักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์กรการศึกษา รวมถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การพัฒนานโยบาย การจัดทำงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากร และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวกให้เอื้ออำนวยสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถาบัน (กุลจิรา รักษนคร และสุภัทรศักดิ์ คำสามารถ, 2563) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงถือเป็นหัวใจหลักของการศึกษามิใช่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่จำเป็นต้องแสดงบทบาทของผู้นำสถานศึกษานั้น ๆ สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้นำ เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้นำนวัตกรรม เข้ามาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า ก่อให้เกิดภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครูช่วยพัฒนาคุณภาพ การทำงานของครู ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด (อัศนีย์ สุกิจใจ, 2560, หน้า 24) และผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) เป็นภาวะผู้นำประเภทหนึ่งที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ซึ่งมีผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยคุณสมบัติสำคัญของผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จตามขั้นตอน (ธารทิพย์ เทพคำ, 2564, หน้า 1)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร การพัฒนา ตลอดจนการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ เป้าหมายความสำเร็จ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถมองเห็นภาพรวมและขอบเขตงานได้กว้างขวาง ชัดเจนเป็นรูปธรรมการมองภาพรวมในเชิงกลยุทธ์ ทำให้สามารถวิเคราะห์ ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานและบริหารทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วันวิภา ทำประโยชน์, 2564, หน้า 2) ดังนั้นผู้นำที่มีทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อน คิดอย่างมีวิจารณญาณ และพัฒนาแผนระยะยาวเพื่อบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีความสามารถพิเศษในการระบุรูปแบบ ทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ ผู้บริหารเหล่านี้มักจะเชี่ยวชาญในการจัดลำดับความสำคัญ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และปรับกลยุทธ์เมื่อจำเป็น ซึ่งการที่ผู้นำมีการพัฒนาทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์จะสามารถนำองค์กรหรือหน่วยการศึกษาให้ก้าวไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จและความได้เปรียบทางการแข่งขันมากขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช จึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด เห็นได้จากการจัดการประชุมอบรมสัมมนา เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน เพราะจากสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานแบบเก่า รักษาระบบอนุรักษ์นิยม ไม่ริเริ่มเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ อาจเป็นเพราะผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมานาน มีทัศนคติแบบเดิมไม่เปิดรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ จึงนำไปสู่การจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จอย่างล่าช้า ด้วยเหตุผลและความสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, 2564) จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ อีกทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา ถึงสถานการณ์ต่อไปในอนาคตท่ามกลางกระแสโลกาภิวัฒน์ เพื่อบริหารและพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นเป็นเครื่องมือที่บ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่าโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด พฤติกรรมของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนหากผู้บริหารมีแนวทางการจัดการที่ดี หรือมีมาตรฐาน ย่อมส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพการศึกษาของนักเรียน (มัทนิตา คงช่วย, 2563, หน้า 2) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหาแนวทางในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งการบริหารจัดการจึงต้องอาศัยวิธีการและนวัตกรรมที่ใหม่ ๆ มาปรับใช้ให้ทัดเทียมต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานที่ดียิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนแก้ไขทั้งหลักการ ทฤษฎี พฤติกรรมและการแสดงออกในรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ตอบสนองต่อความคาดหวัง ความต้องการของบุคคล และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างความมีประสิทธิผลของสถานศึกษาให้เกิดขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

4. เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัยดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง การสร้างแรงบันดาลใจ กำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ โดยยึดเป้าหมายและภารกิจขององค์การสำเร็จ โดยในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร 4) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) ด้านการควบคุมกลยุทธ์ 6) ด้านการประเมินกลยุทธ์

Dubrin (2007, p. 391) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategy leadership) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดทิศทาง กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรภายในองค์กร ในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้องค์กรสามารถอยู่รอด โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นหนึ่งในประเภทของภาวะผู้นำที่จะเป็นตัวผลักดันให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ Maghroori & Rolland (1997, p. 62) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการของการกำหนดทิศทางและแรงบันดาลใจ เพื่อสร้างและนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์เพื่อบรรลุและรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์การ

ประสิทธิผลของโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานที่มีผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนสามารถการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานทำให้สถานศึกษาก้าวหน้าพัฒนาไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจในงานของครูและบุคลากร 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Hoy & Miskel (2008) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน พิจารณาได้จากตัวชี้วัด 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีแนวความคิดทางบวก ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน และได้เสนอแนวคิดในการประเมินประสิทธิผลองค์กรโดยพิจารณาจากความสามารถในการปรับเปลี่ยน การบรรลุเป้าหมายความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจในการทำงานความสนใจในชีวิต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชโดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการ จำนวน 6 ด้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดและมองเห็นภาพที่ชัดเจน ดังภาพ

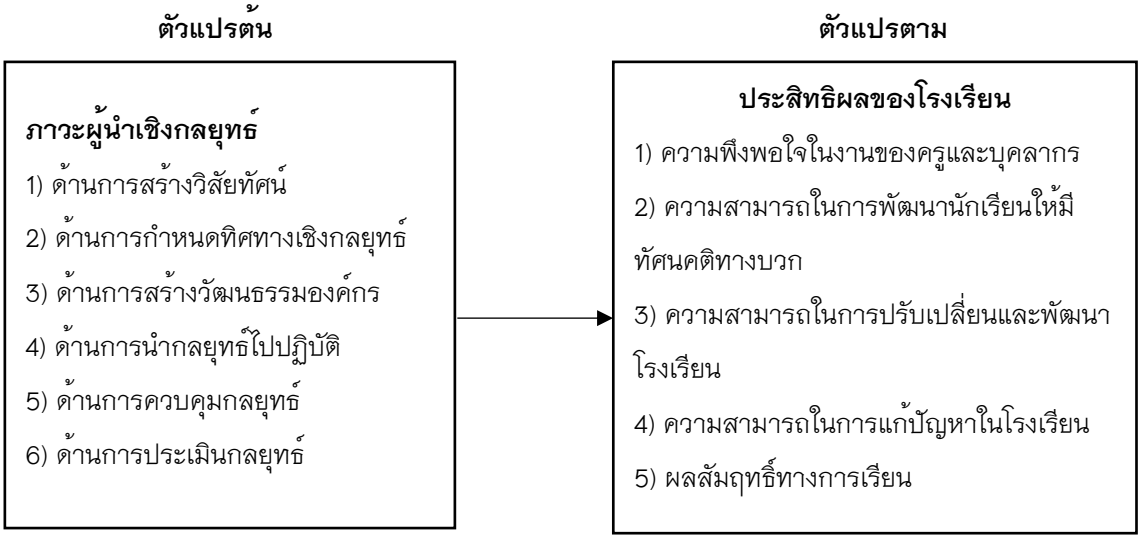

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2566 จำนวน 71 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 2,720 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรธรรมราช ปีการศึกษา 2566 จำนวน 338 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของ

โรงเรียนแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มีลักษณะเป็นมาตรวัดส่วนประมาณค่า (rating scales) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .987

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช เพื่อติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแนบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชถึงกลุ่มโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยในหนังสือขอความอนุเคราะห์การดำเนินการวิจัยระบุการใช้เครื่องมือระบบออนไลน์ ผ่าน google ฟอร์ม แปลงเป็น QR Code แนบหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

3. เมื่อผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลนำคำตอบแบบสอบถามออนไลน์ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามสถิติที่กำหนด หากไม่ได้รับแบบสอบถาม มีการติดตามแบบสอบถามให้ครบ 100 % หรือไม่น้อยกว่า 80 %

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกชุด ที่ได้เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และ ค่าร้อยละ ในแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (check list)

3. วิเคราะห์เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ตามเป้าประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปรปรวนความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยมีเกณฑ์ ประเมินค่าวัดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีการแบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 66)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยมีเกณฑ์การประเมินค่าวัดประสิทธิผลของโรงเรียน มีการแบ่งเป็น 5 ระดับ สามารถแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีของ บุญชม ศรีสะอาด, (2553, หน้า 66)

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient, r) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

6. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 338		แปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	4.54	.52	มากที่สุด
ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	4.52	.60	มากที่สุด
ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร	4.55	.54	มากที่สุด
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.55	.55	มากที่สุด
ด้านการควบคุมกลยุทธ์	4.54	.54	มากที่สุด
ด้านการประเมินผลกลยุทธ์	4.56	.60	มากที่สุด
รวม	4.54	.51	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประเมินกลยุทธ์ (X_6) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = .60) รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรม (X_3) ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = .54) กับ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_4) ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = .55) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2) ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = .60)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช	n = 338		แปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
1.ด้านความพึงพอใจในงานของครูและบุคลากร	4.61	.50	มากที่สุด
2.ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.56	.55	มากที่สุด
3.ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.54	.55	มากที่สุด
4.ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน	4.54	.54	มากที่สุด
5.ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.56	.51	มากที่สุด
รวม	4.56	.50	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจในงานของครูและบุคลากร (Y_1) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = .50) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (Y_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = .55) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_5) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = .51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (Y_3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .55) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน (Y_4) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .51)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตัวแปร	ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)					รวม
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	$Y_{รวม}$
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_1)	.777***	.814***	.762***	.756***	.780***	.837***
ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2)	.806***	.831***	.784***	.778***	.811***	.863***
ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_3)	.784***	.823***	.735***	.769***	.863***	.839***
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_4)	.788***	.808***	.749***	.771***	.785***	.850***

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)					รวม
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	$Y_{รวม}$
ด้านการควบคุมกลยุทธ์ (X_5)	.819***	.836***	.794***	.806***	.820***	.877***
ด้านการประเมินกลยุทธ์ (X_6)	.785***	.774***	.743***	.735***	.769***	.819***
$X_{รวม}$	.846***	.869***	.820***	.821**	.845***	.905***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 (P < .001)

จากตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .905

4. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig
	b	S.E.	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	.657	.102		6.438	.000
ด้านการควบคุมกลยุทธ์ (X_5)	.313	.056	.345	5.615	.000***
ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2)	.179	.054	.203	3.316	.001**
ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (x_3)	.227	.045	.252	5.051	.000***
ด้านการประเมินผลกลยุทธ์ (X_6)	.141	.044	.160	3.209	.001**
R = .906 , R^2 = .821 , Adjusted R^2 = .818, $S.E._{EST}$= .210, F = 1 .30					

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (P < .01)

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 (P < .001)

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมกลยุทธ์ (X_5) ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (x_3) และด้านการประเมินผลกลยุทธ์ (X_6) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายการแปรผันประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 82.1 (R^2 = .821) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์ เท่ากับ .210 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนดิบ มีดังนี้ $\hat{Y}$ = .657 + .313 (X_5) + .227(X_3) + .179 (X_2) + .141(X_6)

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้ $\hat{Z}_y$ = .345 (X_5) + .252 (X_3) + .203 (X_2) + .160 (X_6)

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการประเมินผลกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร กับด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกระบวนการวัดประเมินการปฏิบัติงานที่ได้มีการวางแผนไว้โดยใช้มาตรการในการตรวจสอบกำกับและติดตามการดำเนินงาน โดยมีการวิเคราะห์และประเมินผลกับเกณฑ์การวัดเพื่อทำการป้องกันและแก้ไข ไม่ให้ผลงานคาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนใช้กลไกต่าง ๆ เพื่อติดตามการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ รัตนโสภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และสายฝน เสกขุนทด (2565, หน้า 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา นิรงบุตร (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฎิมากร บุ้นกี้ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยด้านความพึงพอใจในงานของครูและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ตามลำดับ ประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและครูร่วมมือกันในการทำงานเพื่อการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ตั้งเอาไว้ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมุ่งให้เกิดด้านการพัฒนาให้ดีขึ้น เลือกใช้วิธีการได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรือนเพชร เต็กลี่ และจรัส อติวิทยาภรณ์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย วีรยุทธ เสาแก้ว (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ พอรุ้ง แสงนวล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีศักดิ์ แสงศิลา (2566) ความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r= .905 สอดคล้องกับสมติฐานการวิจัย โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันระดับสูงสุด คือ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการประเมินผลกลยุทธ์ ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชทั้งนี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งใน

การบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงควรให้ความสำคัญในการด้านการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ยงยุทธ และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2565, หน้า 33-43) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันท์นภัส สุทธิการ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของจุรีรัตน์ ม่วงนา (2563, หน้า 97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช อินทรดิบ และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์ (2566, หน้า 319) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 6 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อนำปัจจัยดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างในรูปคะแนนดิบคือ $\hat{Y} = .657 + .313 (X5) + .179 (X2) + .227(X3) + .141(X6)$ และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}y = .345 (X5) + .203 (X2) + .252 (X3) + .160 (X6)$ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการควบคุมกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านประเมินผลกลยุทธ์นั้นส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันท์นภัส สุทธิการ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีประสิทธิภาพของการพยากรณ์ ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 76.20

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า การกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานจะเป็นขั้นตอนการวางแผนที่สำคัญ เพื่อกำหนดเป้าหมายที่นำไปสู่ทิศทางขององค์กรสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่สามารถบริหารจัดการไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีการดำเนินการให้ครูมีส่วนในการวางแผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่และมีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำนโยบายแผนงานโครงการและพันธกิจที่สอดคล้องกับองค์กร ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อแก้ปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นในโรงเรียน รวมถึงการดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ และตระหนักถึงการสร้างการจัดการความรู้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะของผู้ปฏิบัติงานและการประเมินผลอย่างถูกต้องและยุติธรรมให้อิสระในการพัฒนาตนเองของบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาค้นคว้าปรับปรุงพัฒนาสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจะนำมาสู่การปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอซึ่งนำไปสู่ประสิทธิผลที่คุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินผลกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช หรือสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการประเมินและติดตามผลการประเมินในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช หรือสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ควรจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการส่งเสริมด้านการกำหนดจุดเน้นและจัดทำแผนเผชิญเหตุ เพื่อส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนพัฒนไปในทางที่ดีและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารตามหลักอิทธิบาท 4

2.2. ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สงผลตอภาวะผู้เชิงกลยุทธของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

2.3. ควรศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กุลจิรา รักษนคร และสุภัทรศักดิ์ คำสามรถ (2563). การศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development, 5*(2), 274–283.

จุรีรัตน์ ม่วงนา. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฎิมากร บุ้นกี้. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ณรงค์ รัตนโสภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และสายฝน เสกขุนทด. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19*(84), 102–114.

ธารทิพย์ เทพคำ. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

นันท์นภัส สุทธิการ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เนาวรัตน์ ศิริเมธางกูร. (2562). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่มที่ 1.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผูบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สงผลตอประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎรธานี.

ปิยนุช อินทรดิบ และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2566*). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต1. วารสารวิชาการสิรินธรปริทรรศน์, 24*(1), 319–330.

พอรุ้ง แสงนวล. (2563). *การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มัทนิตา คงช่วย. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

มีศักดิ์ แสงศิลา. (2566). ความสัมพันธ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 9*(1), 62–73.

รุ่งนภา นิรงบุตร. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

เรือนเพชร เต็กลี่ และจรัส อติวิทยาภรณ์. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *Walailak Procedia, 2018*(4), 1–8.

วันวิภา ทำประโยชน์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วีรยุทธ เสาแก้ว. (2560).*ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศศิธร ยงยุทธ และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร, 6*(1), 33–43.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. (2564). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2564.* นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช.

อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

DuBrin, A. J. (2007). *Leadership: Research Finding, Practice, and Skill. Boston*: Houghton Mifflin.

Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). *Educational Administration: Theory Research and Practice* (8th ed*).* Singapore: McGraw–Hill.

Maghroori, R., & Rolland, E, (1997). Strategic Leadership: The art of Balancing Organization Mission with Policy, Procedure and external environment. *Journal of Leadership Studies, 4*(2), 62–81. http://doi.org/10.1177/107179199700400207.